

การพัฒนา รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

นันทพร อ่อนชัย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ*
สุภวิทย์ บุญจันทร์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมที่ใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ 2) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และ 3) ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระยะการวิจัย ดังนี้ **ระยะที่ 1** สร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เจาะจงเลือกจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านรูปแบบ จำนวน 12 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ เจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เก็บข้อมูลด้วยการสอบถาม **ระยะที่ 2** ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการประเมิน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประชากรเป็นผู้ประเมิน จำนวน 160 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากเกณฑ์ร้อยละ 25 สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน 2) กลุ่มผู้ถูกประเมิน ประชากรเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 167 แห่ง กลุ่มตัวอย่างกำหนดจากเกณฑ์ร้อยละ 25 สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เก็บข้อมูลด้วยการสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นสำหรับการสร้างและพัฒนารูปแบบ 2) แบบสอบถามสำหรับการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ **ขั้นตอนที่ 1** วางแผนการประเมิน **ขั้นตอนที่ 2** ประเมินตนเอง **ขั้นตอนที่ 3** ประเมินตรวจเยี่ยมเสริมพลัง **ขั้นตอนที่ 4** ประเมินรับรองคุณภาพ **ขั้นตอนที่ 5** สรุปผลการประเมิน 2) รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.22) 3) ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.18 และ $\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.23 ตามลำดับ) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.22)

คำสำคัญ : การประเมินคุณภาพ รูปแบบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

* สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ

The Development Quality Assessment Model for Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum Province

Nantaporn Onchai, Supawit Boonkhan

Abstract

This research was evaluation research using mixed research both quantitative and qualitative research. The objective of this study 1) develop quality assessment model for Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum Province 2) assess suitability of model and 3) measure level satisfaction of model. The research is divided into 2 phases, population and sample groups according to research phase as follows, the first phase was to create and develop a quality assessment model for Tambon Health Promoting Hospital by purposive sample key performance persons experts and professional 12 person for comment model and purposive sample key performance persons 5 person for assess suitability of model, the second phase was to satisfaction assessment of quality assessment model for Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum Province 2 group 1) population is quality assessor groups of Tambon Health Promoting Hospital 160 person, random simple 25 percent from population of quality assessment groups total 40 person, collect data by asking. 2) Population of assessment receiver group is director of Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum Province 167 person, random simple by lottery 25 percent. Research tools include 1) interview opinion form for create and develop a quality assessment model 2) questionnaire for assess suitability of model 3) questionnaire for measure level satisfaction of model. The quality data is analysis from content, quantitative data is analysis from statistic mean and standard deviation.

The results of the research where found as follows 1) The quality assessment model for Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum Province consisted to 5 step, step 1 assessment plan, step 2 self assessment, step 3 visit for empowerment, step 4 assess and quality assurance, step 5 summary of quality assessment for Tambon Health Promoting Hospital. 2) The evaluation model results found assess suitability of model is very good level ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.22), Satisfaction level for model of assessor and assessment receiver is highest level ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.18 and ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.23). Satisfaction overview level for model is highest level ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.22).

Keywords : Model, Quality Assessment, Tambon Health Promoting Hospital

บทนำ

ในปัจจุบันการพัฒนาระบบสุขภาพของประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้า สามารถขยายการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยมีการสร้างโรงพยาบาลอำเภอและสถานีอนามัยครอบคลุมในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ สถานีอนามัยได้ปรับเปลี่ยนเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และมีการยกระดับการให้บริการเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านการรักษา ส่งเสริมป้องกัน พื้นฟู รวมถึงงานคุ้มครองผู้บริโภค ทำให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพที่จำเป็นได้ในหน่วยบริการสุขภาพใกล้บ้าน ถึงแม้ว่าจะมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ครอบคลุมทุกพื้นที่ และสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวกมากขึ้น แต่จากสถานการณ์การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิในระยะที่ผ่านมา (ช่วงระยะ 2547-2558) พบว่าอัตราการใช้บริการผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ยังมีเพิ่มมากขึ้น ในอัตราการใช้บริการแบบผู้ป่วยนอก 3.5 ครั้งต่อคนต่อปี หากแต่ยังมีการขาดแคลนบุคลากร เช่น วิชาชีพแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ และคุณภาพบริการโรคเรื้อรังก็ยังไม่ดีเท่าที่ควร กระทรวงสาธารณสุขจึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน อันจะนำไปสู่วิสัยทัศน์ของกระทรวงสาธารณสุขในการเป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพที่รวมพลังสังคม เพื่อประชาชนสุขภาพดีที่สุดในที่สุด โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาความเป็นเลิศ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (P&P Excellence) ด้านระบบบริการ (Service Excellence) ด้านการพัฒนาคน (People Excellence) และด้านระบบบริหารจัดการ (Governance Excellence) จึงได้มีการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการสุขภาพในระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขึ้น คือ เกณฑ์พัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวโดยอาศัยการมีส่วนร่วม

ของสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ รวมถึงผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องนำเกณฑ์ไปใช้ในการทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (Participation) ร่วมพัฒนาเกณฑ์คุณภาพให้เป็นรูปธรรมที่วัดได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามบริบทของพื้นที่ (Deployment) สอดคล้องกับงานประจำที่ทำอยู่ ลดความซ้ำซ้อนไม่เป็นภาระเพิ่มเติมให้กับผู้ปฏิบัติงาน และให้ความสำคัญกับเกณฑ์มาตรฐานการทำงานร่วมกับชุมชน ดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มแบบผสมผสานเป็นองค์รวมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับบุคคลครอบครัวและชุมชน (Integration) ทั้งนี้ยังมีกระบวนการกำกับและติดตาม (Monitor and Evaluation) และกระบวนการประเมินรับรองคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (Accreditation) ที่จะช่วยกระตุ้น สนับสนุน และเสริมพลังให้ทีมงานในพื้นที่ทำงานได้ประสบความสำเร็จ โดยกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางให้มีการประเมินเพื่อการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ตั้งแต่การประเมินตนเอง การประเมินโดยทีมระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาส่วนขาด และประเมินรับรองคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว โดยทีมประเมินระดับจังหวัด มีการดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 เป็นต้นมา ซึ่งแต่เดิมนั้นไม่มีการกำหนดผู้ประเมินในระดับ รพ.สต. ระดับอำเภอ และระดับจังหวัดไว้ชัดเจน ทำให้เกิดความหลากหลายปัญหาจึงพบว่ามาตรฐานของทีมผู้ประเมินมีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ การประเมินคุณภาพ และทักษะการประเมิน ฉะนั้นสิ่งสำคัญคือ การกำหนดแนวทางและรูปแบบการประเมินรับรองคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว จะต้องมีความชัดเจน เหมาะสมและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ และเกิดความพึงพอใจทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว⁽¹⁾

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการวิจัยโดยการสร้าง และพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ของจังหวัดชัยภูมิ ให้สอดคล้อง กับเกณฑ์คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดิตดาวและบริบทการดำเนินงานของจังหวัดชัยภูมิ เกิดการกระตุ้นการพัฒนาและมีความยั่งยืนด้าน คุณภาพบริการของหน่วยบริการระดับโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชน ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ การประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบ การประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. **แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ** รูปแบบเป็น แบบจำลองอย่างง่ายที่ผ่านการศึกษาและพัฒนาขึ้นมา อธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น สร้างหรือ พัฒนาขึ้นจากหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และความเชื่อ เพื่อแสดงถึงโครงสร้างทางความคิด หรือองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ที่สำคัญอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อให้เกิดความรู้ เข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้อง วัดและตรวจสอบได้ ลักษณะของรูปแบบต้องเป็นแนวทางที่นำไปสู่ การทำนายผลที่ตามมาที่สามารถพิสูจน์และ ทดสอบได้เชิงประจักษ์ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและ โครงสร้างที่สามารถอธิบายได้ช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดรวบยอด และช่วยขยายขอบเขตของการ สืบเสาะความรู้โดยรูปแบบต้องประกอบด้วย

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและ หลักการ 3) ระบบงานและกลไก 4) วิธีการดำเนินงาน 5) แนวทางการประเมินผลการดำเนินงาน 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 7) เงื่อนไขการนำไปใช้ และ 8) คู่มือการใช้ ซึ่งมีหลักและวิธีการการสร้าง และพัฒนารูปแบบ คือ 1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน 2) กำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบ 3) กำหนดแนวทางการนำไปใช้ 4) การประเมินรูปแบบ 5) การพัฒนาและปรับปรุงเมื่อพบข้อบกพร่อง รูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้นแล้วต้องมีการตรวจสอบ รูปแบบโดยอาจตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐาน เชิงปริมาณโดยใช้เทคนิคทางสถิติ หรือการตรวจสอบ รูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ ว่ามีคุณภาพที่ดี เหมาะสมในการนำไป ใช้ในการดำเนินงานได้จริง⁽²⁾

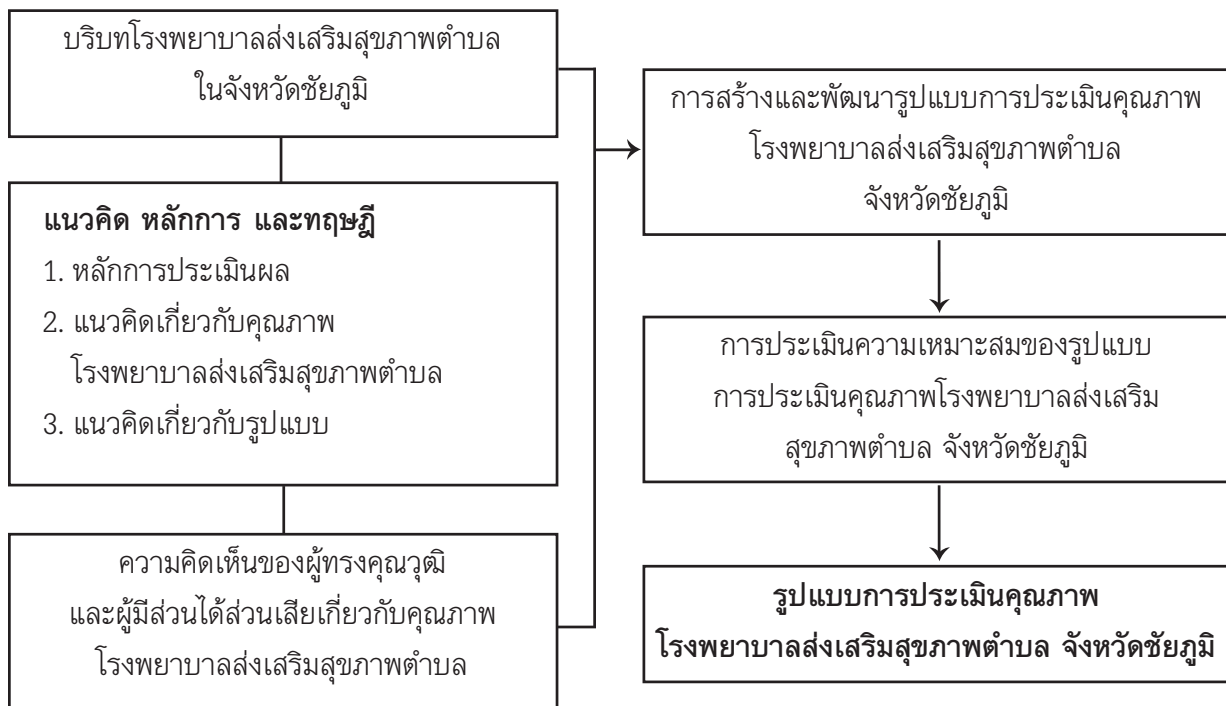
2. **แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล** คุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นคุณภาพของ การดำเนินงาน ของหน่วยบริการปฐมภูมิ ในรูปของ เครือข่ายบริการ ที่เชื่อมโยงระบบบริการ กระบวนการ บริหาร และการบริหารจัดการ ให้เกิดการดำเนินงาน ที่เป็นระบบทั้งองค์กร ที่มุ่งเน้นให้มีศักยภาพในการ บริหารจัดการในด้านทรัพยากรบุคคล อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ที่ส่งผลต่อขีดความ สามารถในการปฏิบัติงาน และคุณภาพการบริการ สาธารณสุขของหน่วยบริการ อีกทั้งเกิดการสร้าง และพัฒนาเครือข่ายของระบบบริการที่มีการส่งต่อ และการดูแลอย่างต่อเนื่อง

3. **หลักการประเมินผล** การประเมินผล เป็นการติดตามตรวจสอบเพื่อให้ทราบระดับการ ดำเนินงานของหน่วยงานและบุคลากร สำหรับใช้เป็น ข้อมูลสำคัญหรือเครื่องมือประกอบการพิจารณา ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร การปรับปรุง วิธีการดำเนินงานที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน หรือ

ใช้เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการดำเนินงานการให้รางวัลหรือผลตอบแทนที่เหมาะสมการประเมินผลยังชี้ให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับผลการปฏิบัติงานจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการค้นหาสาเหตุซึ่งอาจมาจากทั้งระดับบุคคล และผลการประเมิน หากดำเนินการด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง มีการกระจายของข้อมูลที่ได้รับอย่างเพียงพอแล้วจะนำมาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่สามารถบ่งชี้ถึงชุดพฤติกรรมพึงประสงค์ หรือสมรรถนะที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้ นำไปสู่การกำหนดวิธีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมในการดำเนินงานในรอบต่อไป⁽³⁾

4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ และการวัดระดับความพึงพอใจ ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ภาวะของอารมณ์ ความรู้สึกร่วมของบุคคลที่มีต่อการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดจากแรงจูงใจซึ่งเป็นพลังภายในของแต่ละบุคคลอันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่คาดหวังและความต้องการด้านจิตใจ นำไปสู่การค้นหาสิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วจะเกิดความรู้สึกมีความสุข กระตือรือร้น มุ่งมั่นเกิดขวัญกำลังใจ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการกระทำกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายนั้นสำเร็จตามที่กำหนดไว้ อีกนัยหนึ่ง ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในเชิงการประเมินค่า อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล⁽⁴⁻⁸⁾

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับ ดี

2. ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม ที่ใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัย

เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ระหว่างเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2562 การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ มีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยเจาะจงเลือก (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performance Persons) สำหรับการสร้างและพัฒนารูปแบบด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นสำหรับการสร้างรูปแบบที่จะนำมาสังเคราะห์ร่วมกับหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องสร้างเป็นรูปแบบ จากนั้นพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้จริง รวมถึงการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการสอบถามความคิดเห็น

ระยะที่ 2 วัดระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินในการทดลองใช้รูปแบบวิจัยเก็บข้อมูลด้วยการทดสอบความรู้ ผู้ประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (คณะกรรมการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) และเก็บข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบด้วยการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากประชากรตามระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยเจาะจงเลือก (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Performance Persons) จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านรูปแบบ จำนวน 12 คนตามข้อกำหนดของการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ความคิดเห็นสำหรับการสร้างรูปแบบเพื่อเก็บข้อมูลแนวคิดที่เกี่ยวข้องสร้างเป็นรูปแบบด้วยการสัมภาษณ์ ในด้านการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยนำรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เจาะจงเลือกสำหรับกระบวนการนี้ จำนวน 5 คน ทำการประเมินด้วยการสอบถาม

ระยะที่ 2 วัดระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน

ประชากรในระยะนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลซึ่งเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระดับจังหวัด ได้จากการคัดเลือกมาจากทั้ง 16 อำเภอของจังหวัดชัยภูมิ อำเภอละ 10 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 160 คนกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากเกณฑ์ ร้อยละ 25 ของประชากร⁽⁹⁾ สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน 2) กลุ่มผู้ถูกประเมิน ประชากรเป็นผู้ถูกประเมินที่เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 167 แห่ง จาก 16 อำเภอของจังหวัดชัยภูมิ จำนวนทั้งสิ้น 167 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดจากเกณฑ์ ร้อยละ 25 ของประชากร สุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน การเก็บข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบด้วยแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นสำหรับการสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 8 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) เท่ากับ 0.72

2. แบบสอบถามสำหรับการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ จำนวน 15 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.80 และค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.74

3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ จำนวน 15 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.72 และค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.75

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลการสร้างและพัฒนารูปแบบ โดยทำหนังสือแจ้งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล นัดหมาย การสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมาย

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ เรียบเรียงตามประเด็นที่ต้องการ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ มาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ยกράงขึ้นเป็นรูปแบบการประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของจังหวัดชัยภูมิ

3. ตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบ จากนั้นประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถาม

4. นำข้อมูลผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบมาวิเคราะห์หาค่าระดับความเหมาะสม พร้อมทั้งปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของรูปแบบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. นำรูปแบบที่ได้ไปทดลองใช้ในพื้นที่จริง เพื่อพัฒนารูปแบบเพิ่มเติมพร้อมทั้งเก็บข้อมูล ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบทั้งจากผู้ที่นำรูปแบบไปใช้ ประเมินและผู้ถูกประเมิน

6. นำข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบมาวิเคราะห์เพื่อหาระดับความพึงพอใจ พร้อมทั้งนำ ข้อเสนอแนะที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ให้ดียิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของการวิจัย ที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลความคิดเห็น สำหรับการสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความ ครบถ้วนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลความคิดเห็นในการประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามรูปแบบ และ ข้อมูลความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การพัฒนาารูปแบบการประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการประเมินคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย ขั้นตอนของรูปแบบ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนการประเมินประกอบด้วย 1) กำหนดประเด็น

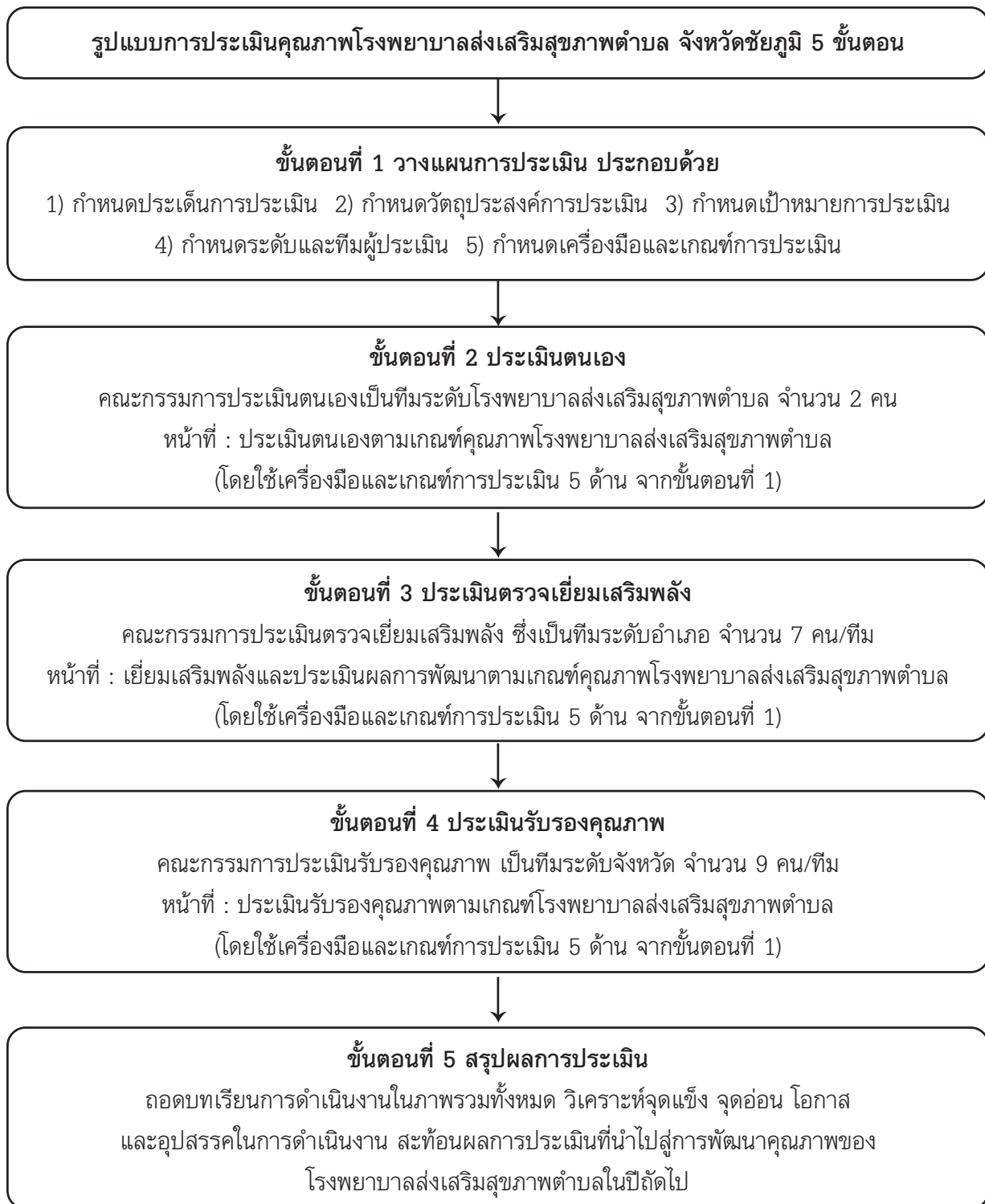
การประเมิน 2) กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน 3) กำหนดเป้าหมายการประเมิน 4) กำหนดระดับและทีมผู้ประเมิน 5) กำหนดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการนำองค์กรและการจัดการ 2) ด้านความสำคัญของประชากรเป้าหมายชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ด้านทรัพยากรบุคคล 4) ด้านการจัดบริการ (ครอบคลุมประเภทและประชากรทุกกลุ่มวัย) 5) ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน โดยมีการประชุมชี้แจงเครื่องมือและเกณฑ์ให้คณะกรรมการประเมินทุกระดับทราบและเข้าใจตรงกัน และ 6) กำหนดระยะเวลาการประเมิน ขั้นตอนที่ 2 ประเมินตนเองโดยคณะกรรมการประเมินตนเองเป็นทีมระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และบุคลากรสายวิชาชีพอื่น ๆ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น ๆ จำนวน 2 คน ทำหน้าที่ประเมินตนเอง ตามเกณฑ์คุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยใช้เครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน 5 ด้านตามขั้นตอนที่ 1 นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผล แล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุงคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ได้ตามเกณฑ์ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินตรวจเยี่ยมเสริมพลัง โดยคณะกรรมการประเมินตรวจเยี่ยมเสริมพลัง ซึ่งเป็นทีมระดับอำเภอ ประกอบด้วย ผู้บริหารเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอ เกษัชกร นักเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล วิทยาลัยเวชปฏิบัติ นักวิชาการสาธารณสุข และนักวิชาการสาขาวิชาชีพอื่นตามความเหมาะสม จำนวน 7 คน ทำหน้าที่เยี่ยมเสริมพลังและประเมินผลการพัฒนาตามเกณฑ์คุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริม

สุขภาพตำบลภายในอำเภอนั้น ๆ นำผลการประเมินตรวจเยี่ยมเสริมพลังที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผล แล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุงคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ได้ตามเกณฑ์ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรับรองคุณภาพ โดยคณะกรรมการประเมินรับรองคุณภาพ เป็นทีมระดับจังหวัด ประกอบด้วย สาธารณสุขจังหวัดหรือตัวแทน ตัวแทนกลุ่มแพทย์ ตัวแทนกลุ่มสาธารณสุขอำเภอตัวแทนกลุ่มเภสัชกร ตัวแทนกลุ่มนักเทคนิคการแพทย์ ตัวแทนกลุ่มพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ตัวแทนกลุ่มพยาบาลวิชาชีพเวชปฏิบัติ ตัวแทนกลุ่มนักวิชาการสาธารณสุขและตัวแทนกลุ่มผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลรวมกัน จำนวน 9 คน ทำหน้าที่ประเมินรับรองคุณภาพตามเกณฑ์โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการประเมินโดยการถอดบทเรียนการดำเนินงานในภาพรวมทั้งหมด วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงาน สะท้อนผลการประเมินที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในปีถัดไป ดำเนินการจัดทำเป็นการจัดการความรู้สำหรับการดำเนินงานประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

2. รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.58, S.D. = .21$)

3. ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = .18$ และ $\bar{X} = 4.54, S.D. = .23$ ตามลำดับ) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57, S.D. = .22$)

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนของรูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 1 แสดงระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน

รายการ	ความพึงพอใจของผู้ประเมิน			ความพึงพอใจของผู้ถูกประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสม	4.57	.16	มากที่สุด	4.55	.24	มากที่สุด
2. รูปแบบการประเมินสามารถสร้างความเข้าใจ เนื้อหาให้กับผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ได้เป็นอย่างดี	4.60	.20	มากที่สุด	4.60	.22	มากที่สุด
3. เป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ผู้ประเมินและ ผู้ถูกประเมินสามารถดำเนินการได้ตรงกับ วัตถุประสงค์ตามหน้าที่ของตนเอง	4.61	.15	มากที่สุด	4.50	.25	มาก
4. เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการ ประเมินมีความเหมาะสม	4.62	.13	มากที่สุด	4.54	.22	มากที่สุด
5. เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินเข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	4.62	.14	มากที่สุด	4.52	.21	มากที่สุด
6. เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินของรูปแบบ สามารถปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี	4.62	.15	มากที่สุด	4.49	.24	มาก
7. เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินของรูปแบบ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี	4.67	.15	มากที่สุด	4.55	.24	มากที่สุด
8. ขั้นตอนของรูปแบบทำให้เข้าใจ กระบวนการประเมินที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ การดำเนินงาน	4.60	.17	มากที่สุด	4.53	.24	มากที่สุด
9. การประเมินตามรูปแบบนี้ ทำให้เกิด การกระตุ้นแนวคิดในการสร้างสรรค์แนวทาง ดำเนินงานใหม่ที่เป็นแนวปฏิบัติงานใหม่	4.63	.20	มากที่สุด	4.63	.21	มากที่สุด
10. ขั้นตอน เครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	4.57	.38	มากที่สุด	4.53	.21	มากที่สุด
ภาพรวม	4.61	.18	มาก	4.54	.23	มากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมด	$\bar{X} = 4.57, S.D. = .22$			มากที่สุด		

พบว่าความพึงพอใจของผู้ประเมินอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ และในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = .18$) และผู้ถูกประเมินที่มีต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจของผู้ถูกประเมิน

อยู่ในระดับดีมาก 8 ข้อ และระดับดี 2 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54, S.D. = .23$) และความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = .22$)

การอภิปรายผล

รูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนการประเมิน ขั้นตอนที่ 2 ประเมินตนเองขั้นตอนที่ 3 ประเมินตรวจเยี่ยมเสริมพลังขั้นตอนที่ 4 ประเมินรับรองคุณภาพและขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการประเมินรูปแบบการประเมินคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.22) ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.18) และ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.23 ตามลำดับ) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.22) สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบที่แสดงถึงโครงสร้างทางความคิดหรือองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อให้เกิดความรู้เข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้อง วัดและตรวจสอบได้จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ว่ามีคุณภาพที่ดี เหมาะสมในการนำไปใช้ในการดำเนินงานได้จริง⁽²⁾ และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่เป็นการพัฒนากระบวนการดำเนินงานของหน่วยบริการปฐมภูมิ ให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นระบบทั้งองค์กร มุ่งเน้นให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการในด้านทรัพยากรบุคคล อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณภาพการบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ อีกทั้งเกิดการสร้างและพัฒนาเครือข่ายของระบบบริการที่มีการส่งต่อและการดูแลอย่างต่อเนื่อง⁽¹⁾ อีกทั้งสอดคล้องกับหลักการประเมินผลที่เป็นการติดตามตรวจสอบให้ทราบระดับการดำเนินงานของหน่วยงานและบุคลากร สำหรับใช้เป็นข้อมูลสำคัญหรือเครื่องมือประกอบการพิจารณาด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร

การปรับปรุงวิธีการดำเนินงานที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน หรือใช้เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการดำเนินงานการให้รางวัลหรือผลตอบแทนที่เหมาะสม การประเมินผลยังชี้ให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับผลการปฏิบัติงานจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการค้นหาสาเหตุซึ่งอาจมาจากทั้งระดับบุคคลและผลการประเมิน หากดำเนินการด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง มีการกระจายของข้อมูลที่ได้รับอย่างเพียงพอแล้ว จะนำมาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่สามารถบ่งชี้ถึงชุดพฤติกรรมพึงประสงค์ หรือสมรรถนะที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานได้ นำไปสู่การกำหนดวิธีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมในการดำเนินงานในรอบต่อไป⁽³⁾ นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับศึกษารูปแบบการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามเกณฑ์คุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ พื้นที่อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร⁽¹⁰⁾ พบว่า รูปแบบการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประกอบด้วย การถ่ายทอดเพื่อนำไปปฏิบัติการ กำกับดูแลตนเองที่ดี การทำงานเป็นทีม เป็นเครือข่ายการมีเป้าหมาย การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การนำไปใช้เพื่อเกิดประโยชน์การถอดบทเรียนร่วมกับการบริการปฐมภูมิแบบใหม่ และการบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาลและสอดคล้องกับผลการศึกษารูปแบบการประเมินคุณภาพของบัณฑิตพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข⁽¹¹⁾ ที่พบว่า รูปแบบการประเมินคุณภาพของบัณฑิตพยาบาล ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1) องค์กรประกอบและตัวบ่งชี้ 2) เป้าหมายการประเมิน 3) การดำเนินการประเมิน 4) การตัดสินผลการประเมิน และ 5) การนำผลการประเมินไปใช้ โดยจัดทำเป็นคู่มือการประเมินคุณภาพของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษารูปแบบ

การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน⁽¹²⁾ พบว่า รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) เป้าหมายของการประเมิน 2) สิ่งที่มีประเมิน ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน การจัดการศึกษา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างอัตลักษณ์ และมาตรการส่งเสริม 3) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน และ 4) วิธีการประเมิน โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2561). **คู่มือแนวทางการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (รพ.สต.ติดดาว) ปี 2562**. นนทบุรี: สำนักสนับสนุนระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
2. พัฒนา พรหมณี, ศรีสุรางค์ เอี่ยมสะอาด และ ปณิธาน กระสังข์. (2560). **แนวคิดการสร้างและพัฒนาารูปแบบ เพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการสาธารณสุขสำหรับนักสาธารณสุข**. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 6(2):128-35.
3. อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัจฉกร. (2546). **การประเมินผลการปฏิบัติงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
4. สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2551). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
5. Morse MC. (1958). **Satisfaction in the White Job**. Michigan: University of Michigan Press.

6. Good CV. (1973). **Dictionary of Education**. (3rd ed). New York: McGraw-Hill Book.
7. Wolman TE. (1973). **Education and Organizational Leadership in Elementary Schools**. New Jersey: Prentice-Hall.
8. Davis FB. (1981). **Education Measurement and Their Interpretation**. California: Wadsworth.
9. อีรุฒิ เอกะกุล. (2550). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
10. ณัฐวุฒิ วัจคะฮาด. (2558). **รูปแบบการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตามเกณฑ์คุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ พื้นที่อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร**. มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
11. คมวัฒน์ รุ่งเรือง. (2556). **การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพของบัณฑิตพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข**. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
12. วีระศักดิ์ ลันสี. (2557). **การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.